

Stad van het Hanzepaardje

TOEN IN DE MIDDELEEUWEN HET WESTEN VAN NEDERLAND NOG UIT KLEINE DORPES BESTOND, FLOREERDEN DE HOLLANDSE HANZESTEDEN. TIJD OM ZE ONDER DE LOEP TE NEMEN. REDACTEUR SANDER COX VERVOLGT DE HANZESTEDENTOUR IN HARDERWIJK. EN ONTDEKT DAT ER MEER IS DAN HET DOLFINARIUM.

Als je Harderwijk hoort, denk je waarschijnlijk meteen aan dit zeezoogdierenpark. Toch loont het de moeite om na een bezoekje meer van Harderwijk te ontdekken. Loop naar het centrum van de oude vestingstad via de oude Vischpoort. Al is het alleen maar voor de zeebeer. Deze driehoekige muur scheidde het zoete water van de binnengracht van het zoute water van de voormalige Zuiderzee. In deze Hanzestad zijn ze daar handig op ingesprongen door er een lokale lekkernij van te maken. Daarover later meer. Ik heb de binnenstad nog niet eens gezien of de lokale Hanzekenner Piet Stellingwerf heeft mij in het Stadsmuseum al een heel lesuur volgepraat. "Harderwijk had geen haven. Grote koggen

WAT ZIJN HANZESTEDEN?

Middeleeuwse steden die aangesloten waren bij het Hanzeverbond. Ontstaan uit een samenwerking van een aantal Noord-Duitse kooplieden. In de middeleeuwen waren maar liefst 150 steden aangesloten bij het Hanzeverbond. Het beschermen van de aangesloten handelslieden en het uitbreiden van de handel waren de voornaamste doelen. Rijkdom was het gevolg. Wat hebben wij daar nou aan? Je vindt in deze steden souvenirs van deze glorieperiode, zoals sierlijke koopmanshuizen, indrukwekkende stadsmuren en indrukwekkende handelskantoren.

NUTTIGE ADRESSEN

- Stadsmuseum Harderwijk
Donkerstraat 4
Geopend van dinsdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zondag van 12.00 tot 17.00 uur
stadsmuseum-harderwijk.nl
- De Ouderwetse Bakkerij
Kleine Marktstraat 1
ouderwetsebakkerij.nl
- Voormalige klooster Claerendal
Muntplein
- Vanghentoren
Blokhuis 11

INFO

hanzesteden.info

CAMPING
Ermelo (3,2 km van Harderwijk)

Ardoer camping De Haeghehorst

Fazantlaan 4 • 3852 AM Ermelo • 0341-553185 • haeghehorst@ardoer.com • 52°18'47"N 5°37'47"E • Open van 01/01 t/m 31-12 • Aantal toerplaatsen: 247 (75 - 120 m²) • De camping is zeer goed uitgerust, gelegen aan de rand van Ermelo tegen de Veluwe bossen, richting Harderwijk.

CAMPERPLAATS
Harderwijk

Camperplaats Harderwijk

Parking Strandboulevard • Strandboulevard West • N 52°22'7", E 5°37'6"58" • Open van 01/01 t/m 31/12 • Aantal camperplaatsen: 4 • NKC Sitecode: 42421 • Plaats speciaal voor campers, max. verblijfsduur: 48 uur.

konden hier dus niet aanleggen. Bootschuivers brachten de spullen met kleine bootjes naar twee pieren."

HANZEPAAARDJE

Om de geschiedenis te koesteren, kent Harderwijk een bijzonder maar klein symbool. Het Hanzepaardje is voor deze vestingstad één van de belangrijkste overblijfselen uit de vervlogen handeltijd. Dit 700 jaar oude paardje werd in 1999 gevonden in de buurt van zwembad De Sypel. De beeldjes werden gebruikt om de waarde van gouden of zilveren munten te bepalen. De viervoeter woog 87,5 gram. Dat gewicht kwam in de 14e eeuw overeen met een halve mark. Omdat dit Harderwijkse Hanzesymbool een deel van zijn rechter achterpootje miste, was het paardgewichtje niks meer waard en belandde het in de menselijke beerput. De inhoud werd verspreid over het land. Maar goed dus dat er 700 jaar overheen is gegaan voordat het afgedankte paardje werd gevonden. Ter gelegenheid van de heropening van het Stadsmuseum in mei 2014 kregen alle inwoners van Harderwijk en Hierden een replica van zes bij vier centimeter. Tijd om verder op ontdekking te gaan. We staan stil voor het voormalige klooster Claerendal. Een groot gebouw met veel geschiedenis. "Hier is later zo'n 200 jaar lang de Gelderse Munt geslagen. Daarna is het gebouw nog gebruikt als koloniaal werfdepot", vertelt Piet. Inmiddels wordt het voormalige klooster weer bewoond. Het valt voor Piet niet mee om mij binnen anderhalf uur rond te leiden. We lopen tussendoor maximaal honderd meter of Piet neemt zijn typische gidspose weer aan. Met de armpjes gekruist over de

rug schudt hij het ene na het andere historische verhaal uit zijn mouw.

ZEEBEER

Door naar de binnenstad. Ik wijs Piet op de grote bogen aan de binnenkant van de stadsmuren. Eigenlijk is het niet eens een vraag, maar de Harderwijker heeft meteen een antwoord klaar. "Daarmee spaarden ze stenen uit. De vijand zag die kant toch niet. De armen gebruikten dan deze afdakjes weer als schuilplek." Harderwijk was een welvarende stad. Toch was ook hier wel degelijk armoede. Piet wijst mij op de Vanghentoren. Een prachtig oud pand dat nog altijd wordt bewoond. "Harderwijkers kennen dit beter als het Snarthus of het Soephuis. Hier werd tussen 1844 en 1944 twee keer per week 1.200 liter soep gekookt." Op een mooie vrijdagmiddag merk je al snel dat de historische binnenstad van Harderwijk nog steeds in trek is. Deze middag tel ik twee bruidsparen. Stadsgids Piet kijkt daar niet meer van op. Als je dan toch in Harderwijk bent, dan moet je zeker een keer binnenlopen bij de Ouderwetse Bakkerij. Dit schattige bakkerijtje van 177 jaar oud is vorig jaar nog uitgeroepen tot Koninklijke Hofleverancier. Als ik de winkel binnenstap, vallen mijn ogen meteen op de zeebeer. Deze meergranen cake-koek smaakt heerlijk bij de koffie of de thee, wordt mij verteld. Gelukkig is deze typisch Harderwijkse driehoekige 'muurkoek' lekker groot. Zo heb ik twee dagen later nog steeds een smakelijke herinnering aan deze pittoreske Gelderse vestingstad. ■

